

Proiect comun România – Republica Moldova pentru sprijinirea mamelor adolescente din comunități defavorizate: 2 din 5 gravide adolescente din zonele rurale defavorizate din România nu au efectuat analizele recomandate în sarcină, din cauza lipsei accesului la servicii medicale și a resurselor financiare

- Ratele mortalității infantile din țara noastră sunt excesive raportat la alte țări europene, iar maternitatea la vârste precoce este în ambele țări un fenomen demografic ce nu poate fi neglijat.
- Vârsta medie a nașterii primului copil în cazul mamelor minore din zonele rurale defavorizate din România este mai mică de 16 ani. Sunt mame care, la nici 23 de ani împliniți, nasc deja al cincilea copil.
 - În Republica Moldova, 6 din 100 de copii sunt născuți de mame adolescente.
- 8 din 10 adolescente care au devenit mame în 2020 în Republica Moldova provin din mediul rural.

București, 29 septembrie 2021: Vârsta medie la nașterea primului copil în cazul mamelor adolescente din zonele rurale defavorizate din România este de 16 ani la prima naștere și de 18 ani la al doilea copil. Sunt tinere mame care, la nici 23 de ani împliniți, nasc deja al cincilea copil. În condițiile în care sarcinile timpurii pot avea consecințe majore asupra sănătății mamelor adolescente și a copiilor lor, ancheta sociologică realizată de [Salvați Copiii](#) relevă că 2 din 5 gravide adolescente din zonele rurale defavorizate din țara noastră nu au efectuat analizele recomandate în sarcină din cauza lipsei accesului la servicii medicale și a resurselor financiare. În ceea ce privește tatăl copiilor gravidelor sau mamelor minore, vârsta medie se situează la 20.4 ani. Mai mult, datele cercetării comunitare realizate de Organizația Salvați Copiii România arată că un procent covârșitor - 74% dintre gravidele sau mamele din aceste comunități - afirmă că principala sursă de venit a familiei este alocația copilului.

[Analiza situației mamelor adolescente din zone rurale defavorizate](#), realizată sub forma unei anchete sociologice, derulată în perioada iulie-august 2021, în 46 de comunități rurale din România, relevă deficiențe cronice și alarmante din perspectiva serviciilor de sănătate destinate mamelor precoce și punctează aspecte sociale defavorabile relevante în acest context. Datele au fost făcute publice în 29 septembrie, în cadrul dezbaterii organizate de **Salvați Copiii România și Senatul României. Evenimentul a marcat lansarea proiectului transfrontalier “*Un model integrat de asigurare a accesului la servicii medicale și sociale pentru adolescentele însărcinate și mamele adolescente din zonele rurale defavorizate din România și Republica Moldova*”, proiect ce beneficiază de un grant **MSD for Mothers și MSD România** în valoare totală de 1.400.000 USD. În Republica Moldova proiectul este derulat în parteneriat cu **Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului și Asociația Sănătate pentru Tineri din Chișinău**.**

Analiza a fost realizată pe un eșantion de 640 de gravide și mame adolescente din 46 de comunități rurale din 16 județe din România. În aceste comunități defavorizate Organizația Salvați Copiii, cu ajutorul experților locali, desfășoară intervenții integrate în vederea creșterii accesului gravidelor, mamelor și copiilor sub 5 ani la servicii medicale, educaționale și sociale adaptate nevoilor lor.

Analiza relevă câteva aspecte cronice și cu repercusiuni sociale pentru România. Astfel:

- 39% dintre mamele și gravidele adolescente din zonele rurale defavorizate ce au făcut parte din eșantionul cercetării au afirmat că nu au efectuat analizele recomandate în sarcină, din cauza lipsei accesului la servicii medicale și/sau a resurselor financiare necesare;
- 87% dintre gravidele și mamele adolescente din zonele rurale defavorizate din țara noastră nu au utilizat nicio metodă contraceptivă;
- 16.3 ani este vârsta medie a nașterii primului copil în cazul mamelor adolescente din zonele rurale defavorizate. Cele cu mai mult de un copil au în medie 18.1 ani la nașterea celui de-al doilea copil, 19.5 ani la al treilea, 20.9 ani la al patrulea și 22.9 ani la cel de-al cincilea copil;
- 20.4 ani au în medie tații copiilor acestor gravide sau mame minore din zonele rurale din România;
- 72% din tinerele fete și femei intervievate afirmă că locuiesc într-o cameră sau cel mult două, împreună cu alte persoane din familie, fapt ce indică precaritatea condițiilor în care trăiesc ele și copiii lor;
- 55% din mamele și gravidele adolescente apreciază că veniturile le ajung doar pentru strictul necesar;
- 74% dintre ele afirmă că principala sursă de venit a familiei este alocația copilului;
- iar 58% dintre respondente apreciază că perioada de pandemie a afectat negativ șansele adulților din familia lor de a lucra (în munci ocazionale sau cu ziua), în comparație cu luna februarie a anului 2020.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România, a explicat că „*Pandemia de COVID-19 a îngreunat accesul la educație și la servicii medicale și a crescut astfel riscul maternal. Cauzele acestui fenomen sunt variate și adesea asociate. Cel mai adesea este vorba de distanța mare față de cabinetele medicale, lipsa resurselor pentru a plăti transportul, lipsa de informații cu privire la ce servicii medicale ar trebui accesate în timpul sarcinii*”.

”Cifrele prezentate arată faptul că sunt mai multe cauze care duc la această situație: sărăcia, lipsa accesului la servicii medicale, lipsa accesului la informații și lipsa accesului la educația sexuală. Fiecare zi amânată este în defavoarea copiilor și trebuie să vorbim despre cum ajung aceste fete să fie incluse în programe de prevenție. Mă angajez să rămân un partener de dialog pentru a găsi

soluții împreună pentru adolescentele din mediul rural”, a precizat **Anca Dragu, Președinte al Senatului României**

”Administrația Prezidențială susține 3 direcții principale: educația pentru sănătate și prevenție – care reprezintă prioritate zero pentru Administrația Prezidențială, vaccinarea grupurilor vulnerabile și asigurarea de îngrijiri medicale. Felicit Organizația Salvați Copiii pentru implicarea în domeniul protecției și sănătății adolescentelor vulnerabile din țara noastră și rămânem parteneri de nădejde în a găsi împreună soluții pentru îmbunătățirea calității vieții adolescentelor din mediul rural”, a adăugat **Dr. Diana-Loreta Păun, Consilier Prezidențial, Departamentul Sănătate Publică.**

PROGRAM TRANSFRONTALIER ROMÂNIA – REPUBLICA MOLDOVA, PENTRU ASIGURAREA ACCESULUI LA SERVICII MEDICALE PENTRU GRAVIDELE ȘI MAMELE MINORE

Organizația Salvați Copiii este implicată activ în domeniul sănătății copiilor din România și contribuie la asigurarea dreptului la viață al copiilor prin intermediul a cinci direcții de intervenție: dotarea maternităților și secțiilor de pediatrie și nou-născuți cu echipamente medicale performante, dezvoltarea rețelelor specializate de suport pentru mame și copii la nivelul comunităților rurale, cursuri de specializare pentru echipele medicale, educație pentru sănătate și cercetări/dezbateri cu specialiști.

Până în prezent, Salvați Copiii România a lucrat în 60 de comunități rurale defavorizate, cu 56.000 de mame, gravide și copii până în 5 ani.

Din 2021, Salvați Copiii România a extins modelul de intervenție integrată și în Republica Moldova, unde, în colaborare cu Asociația „Sănătate pentru Tineri” și Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Chișinău, cu sprijinul MSD România, 6.300 de gravide și mame adolescente beneficiază de servicii socio-medicale și educaționale.

Acest demers este esențial, în condițiile în care este cunoscut, pe de-o parte, faptul că graviditatea la vârste tinere asociază riscuri legate de sarcină mai mari (tensiune arterială mare, anemie, naștere prematură, greutate mică la naștere a bebelușului, depresie post-partum, etc.), iar, pe de altă parte, maternitatea prematură expune aceste tinere mame la riscul de abandon școlar, de a intra în cercul vicios al sărăciei, cu efect transgenerațional. În timp ce îngrijirile prenatale de calitate sunt cu atât mai importate la mamele tinere, perioada pandemiei, care a impus restricții sociale și a generat implicit acces limitat la servicii medicale, a expus acest grup deja vulnerabil unor riscuri suplimentare legate de sănătate și acces la resurse.

“Pentru a putea combate mortalitatea maternă este important să avem o înțelegere mai profundă a determinanților sociali ai sănătății în contextul curent. Nu putem progresa în această direcție, fără a evalua influența pe care condițiile de trai, educația și nivelul de alfabetizare în materie de sănătate îl au asupra femeilor și adolescentelor din comunități vulnerabile și nici fără a întreprinde acțiuni strategice bazate pe dovezi și ancorate în nevoile reale ale beneficiarilor. Sănătatea, asistența socială și domeniul educației ar trebui să funcționeze într-un mod coerent și integrat, este una dintre

recomandările inițiativei MSD for Mothers, din experiența acumulată în România pe parcursul a 5 ani de proiecte de responsabilitate socială vizând această problematică. Nu în cele din urmă, energiile și capacitatea comunității locale de a veni în întâmpinarea nevoilor neacoperite de servicii ale celor mai vulnerabili nu este de neglijat”, a precizat dl. Kostas Papagianis, Managing Director MSD România.

Implementat ca parte a inițiativei globale MSD for Mothers, programul transfrontalier pentru asigurarea accesului la servicii medicale pentru gravidele și mamele minore din zone rurale defavorizate se desfășoară pe o perioadă de **3 ani (2021-2024)** în cele două țări vecine.

Proiectul țintește un număr de circa **6.300 de beneficiari** (adolescentele însărcinate sau cu risc de sarcini nedorite, mame minore și copii cu vârsta de până la 5 ani) din **61 de comunități rurale defavorizate** din cele două țări, cu cele mai mari incidențe ale sarcinilor la adolescente.

Printre **obiectivele** intervenției se numără:

- îmbunătățirea stării de sănătate a 1.800 de adolescente (1.500 în România și 300 în Republica Moldova) în timpul sarcinii și reducerea cazurilor de mortalitate infantilă.
- reducerea numărului de sarcini nedorite, prin consiliere și educație pentru 4.500 de adolescente din zone rurale defavorizate (3.500 în România și 1.000 în Republica Moldova).
- crearea de parteneriate cu instituțiile relevante la nivel local și național pentru găsirea de soluții în vederea asigurării accesului la servicii socio-medicale de calitate pentru gravidele adolescente din zonele rurale defavorizate și prevenirea sarcinilor în rândul adolescentelor.

Proiectul este implementat în 16 județe din România - Argeș, Brașov, Botoșani, Caraș-Severin, Constanța, Dolj, Hunedoara, Iași, Mureș, Neamț, Prahova, Suceava, Timiș, Vaslui, Dâmbovița și Tulcea, **în 46 de comunități și toate comunitățile rurale din 15 unități teritoriale din Republica Moldova**: Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Comrat, Drochia, Glodeni, Hîncești, Orhei, Sîngerei, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Telenești și Municipiul Chișinău.

CONTEXT

- În ciuda unor progrese evidente, România continuă să se mențină pe primul loc în UE27 în ceea ce privește rata mortalității la copii sub un an, valoarea la care s-a ajuns în 2019 (5,8/1000 născuți vii) fiind practic similară cu rata medie a vechii Uniuni Europene de acum circa 20 de ani.
- Dintre cele 199.720 de nașteri înregistrate în România în 2019, 749 provin de la fete sub 15 ani și 17.933 de la adolescente cu vârsta între 15-19 ani. Statistica arată că unu din zece nou-născuți din România provine din mame adolescente. De altfel, țara noastră contribuie cu aproape un sfert dintre mamele sub 18 ani (23%) din toată Uniunea Europeană.

- Potrivit datelor Federației Naționale a Asociațiilor Medicilor de Familie, 53% din localitățile din România nu au deloc medic de familie sau nu au suficienți medici de familie. Multe fete și femei din zonele rurale defavorizate recurg la auto-medicație în timpul sarcinii, nu ajung la medic pentru luarea în evidență și monitorizarea adecvată a sarcinii și așteaptă până când situația lor se precipită sau se înrăutățește.
- În ceea ce privește Republica Moldova, 27 la mie din adolescentele cu vârsta între 15-19 ani au devenit mame în 2020, iar 6 din 100 de copii născuți provin de la mame adolescente.
- 8 din 10 adolescente care au devenit mame în 2020 în Republica Moldova provin din mediul rural (Biroul Național de Statistică).

Pentru mai multe informații, persoana de contact: Silvia Burcea, manager proiect, email: silvia.burcea@salvaticopiii.ro, sau tel: 0740 590 726.

Despre **Organizația Salvați Copiii**:

De 31 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.570.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Despre **Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova**

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC) este o organizație neguvernamentală înființată în 1999. Încă de la înființare, CIDDC a avut intervenții legate de prevenirea și combaterea exploatarei și abuzului sexual și dezvoltarea abilităților de viață ale tinerilor, inclusiv a celor referitoare la drepturile la sănătate sexuală și reproductivă. Multe intervenții s-au concentrat în primii ani de existență pe prevenirea infecțiilor cu transmitere sexuală (ITS) și HIV / SIDA (campanii de sensibilizare, instruire, distribuția contraceptivelor). Majoritatea intervențiilor au avut loc în cadrul sistemului educațional și al centrelor de tineret. Cea mai mare realizare a noastră a fost dezvoltarea în 2005 a unui curs școlar numit Deprinderi de viață care oferea educație sexuală și reproductivă, pe care Ministerul Educației l-a introdus în programele școlare obligatorii, curs retras la scurt timp. În 2018, CIDDC, împreună cu alte ONG-uri și experți au reușit să introducă parțial educația sexuală în programa școlară obligatorie a disciplinei școlare Dezvoltare personală. În prezent, CIDDC desfășoară un studiu participativ cuprinzător (cu participarea tinerilor în toate fazele, atât băieți, cât și fete) cu privire la educația sexuală în școlile din Moldova. Procesul și rezultatele cercetării vor crește gradul de conștientizare a drepturilor și nevoilor copiilor legate de educația sexuală și vor informa activitățile de advocacy și consolidare a capacității CIDDC.

Despre Asociația „Sănătate pentru Tineri” din Moldova

Asociația obștească „Sănătate pentru Tineri” a fost creată în mai, 2000. Asociația are peste 15 ani experiență în promovarea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor. Este organizația care a pilotat modele inovatoare de servicii de sănătate adresate adolescenților și a promovat integrarea lor în sistemul de sănătate din Republica Moldova participând activ și la dezvoltarea cadrului legal în acest sens. Asociația obștească „Sănătate pentru Tineri” dezvoltă și implementează programe educaționale în domeniul sănătății și dezvoltării adolescenților, părinți și specialiști din diferite domenii. Asociația pledează pentru accesul adolescenților la servicii de sănătate de calitate și educație pentru sănătate și acumulează evidențe pentru a argumenta necesitatea acestora și monitorizează intervențiile.

Despre MSD for Mothers

MSD for Mothers este o inițiativă cu o durată de 10 ani, în valoare de 500 de milioane USD, ce aplică expertiza științifică și de business a MSD - precum și resursele financiare ale companiei și experiența în abordarea provocărilor medicale de la nivel mondial – pentru a reduce mortalitatea maternă în întreaga lume. MSD for Mothers furnizează soluții durabile, axate pe îmbunătățirea calității îngrijirii medicale a mamelor, precum și pentru creșterea accesului femeilor la servicii de planificare familială.

În regiunea Balcanilor, MFM for Mothers a finanțat inițiative cu o valoare de peste 4.5 milioane USD, în România fiind deja la cel de-al treilea, cel mai amplu proiect, de reducere a mortalității materne, prin creșterea accesului la servicii de asistență maternă de calitate și a accesului la metodele de planificare familială, precum și prin creșterea nivelului de cunoștințe privind sănătatea sexuală și reproductivă și alfabetizarea în sănătate.

Despre MSD

De peste un secol, MSD descoperă pentru viață, dezvoltând medicamente și vaccinuri pentru multe dintre cele mai dificil de tratat boli ale lumii, urmându-și misiunea de a salva și îmbunătăți vieți. MSD este denumirea comercială a Merck & Co., Inc., cu sediul central în Kenilworth, N.J., U.S. Ne dovedim angajamentul față de îmbunătățirea accesului la servicii medicale prin politici, programe și parteneriate cuprinzătoare. Astăzi, MSD continuă să se afle în avangarda cercetării, contribuind la progresul în prevenirea și tratarea bolilor care amenință oamenii și animalele - incluzând aici cancerul și bolile infecțioase, precum HIV și Ebola, și tot mai numeroasele zoonoze -, întrucât aspirăm să fim principala companie biofarmaceutică din lume axată pe cercetare intensivă. Pentru mai multe informații, accesați www.msd.com.